

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elintarvikemarkkinalain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elintarvikemarkkinalain muuttamisesta (HE 283/2022 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Maa- ja metsätalousvaliokunta (MmVM 25/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lausumat:

1. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee esityksen kilpailu- ja elintarvikemarkkinalainsäädännön muuttamisesta siten, että markkinamuutosten välittymistä elintarvikeketjussa voidaan vahvistaa esimerkiksi kustannusindeksin ja hinnoittelujaksojen lyhentämisen avulla, ja antaa tätä koskevan esityksen eduskunnalle vuoden 2024 loppuun mennessä.
2. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto selvittää keinoja parantaa elintarvikemarkkinoita koskevien tietojen saatavuutta ja valmistelee tarpeelliset muutokset tietojen keruuta ja käsittelyä koskevaan lainsäädäntöön siten, että esitys annetaan eduskunnalle vuoden 2024 loppuun mennessä.
3. Eduskunta edellyttää, että maa- ja metsätalousministeriö seuraa ja arvioi elintarvikemarkkinalain ja siihen tehtyjen muutosten käytännön soveltamista ja vaikutuksia suhteessa lainsäädännölle asetettuihin tavoitteisiin sekä antaa maa- ja metsätalousvaliokunnalle asiasta selvityksen kahden vuoden kuluttua elintarvikemarkkinalain muutosten voimaantulosta.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

elintarvikemarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elintarvikemarkkinalain (1121/2018) 2 §:n 6 kohta, 2 a §:n 1—3 momentti, 2 f §, 5 §:n 1 momentti, 8 §:n 3 momentti ja 9 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 6 kohta, 2 a §:n 1—3 momentti, 2 f § ja 8 §:n 3 momentti laissa 116/2021, sekä
lisätään 2 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 116/2021, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 ja 5 momentti siirtyvät 5 ja 6 momentiksi seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

6) *viranomaisella* valtion, hyvinvointialueiden, hyvinvointiyhtymien, kuntien ja kuntayhtymien viranomaisia, evankelis-luterilaista kirkkoa ja ortodoksista kirkkoa sekä niiden seurakuntia ja muita viranomaisia sekä valtion liikelaitoksia ja julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuja julkisoikeudellisia laitoksia;

2 a §

Maksuajat

Ostajan on maksettava maataloustuotteet ja elintarvikkeet 14 päivän kuluessa toimituspäivästä tai maksettavan määrän vahvistamisesta, jos tämä on toimituspäivää myöhemmin. Jos ostaja vahvistaa maksettavan määrän, maksuaika alkaa kuitenkin kulua toimituspäivästä.

Jos toimitussopimuksessa on sovittu säännöllisistä toimituksista, ostajan on 1 momentissa säädetystä poiketen maksettava maataloustuotteet ja elintarvikkeet 14 päivän kuluessa sovitun toimituskauden päättymisestä tai toimituskaudelle maksettavan määrän vahvistamisesta, jos tämä on toimituskauden päättymistä myöhemmin. Jos sovittu toimituskausi on yhtä kuukautta pidempi, maksuaika alkaa kuitenkin kuukauden kuluttua toimituskauden alkamisesta. Jos ostaja vahvistaa maksettavan määrän, maksuaika alkaa kulua sovitun toimituskauden päättymisestä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu maksuaika voi kuitenkin olla enintään 30 päivää, jos kyseessä ei ole pilaantuva tuote ja jos tästä on toimitussopimuksessa selkeästi ja yksiselitteisesti sovittu.

Poiketen siitä, mitä 1—3 momentissa säädetään, tavarantoimittajan aloitteesta saadaan toimitussopimuksessa kuitenkin selkeästi ja yksiselitteisesti sopia, että:

- 1) 1 ja 2 momentissa tarkoitettu maksuaika voi olla enintään 30 päivää; tai
 - 2) 3 momentissa tarkoitettu maksuaika voi olla enintään 60 päivää.
-

Eduskunnan vastaus EV 267/2022 vp

2 f §

Palautukset

Ostaja ei saa palauttaa myymättä jääneitä maataloustuotteita tai elintarvikkeita tavarantoimittajalle maksamatta niistä tai niiden hävittämisestä.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, tavarantoimittajan aloitteesta saadaan toimitus-sopimuksessa kuitenkin selkeästi ja yksiselitteisesti sopia tuotteiden palautuksesta sellaisten tuotteiden osalta, jotka eivät ole aiemmin olleet tavarantoimittajan valikoimassa. Tällainen palautus-ta koskeva sopimus voi olla voimassa enintään kolme kuukautta.

5 §

Elintarvikemarkkinavaltuutettu

Elintarvikemarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi, markkinoiden seuraamiseksi ja hyvien liiketapojen vastaisten käytäntöjen estämiseksi Ruokaviraston yhteydessä on elintarvikemarkki-
navaltuutettu. Valtuutettu on toiminnassaan itsenäinen ja riippumaton.

8 §

Asian saattaminen elintarvikemarkkinavaltuutetun käsiteltäväksi

Elintarvikemarkkinavaltuutetun tulee ottaa 7 §:ssä tarkoitettu asia käsiteltäväkseen oma-aloit-teisesti, jos sitä ei ole saatettu hänen käsiteltäväkseen tämän pykälän 1 tai 2 momentin nojalla.

9 §

Neuvottelu ja sovinnon edistäminen

Elintarvikemarkkinavaltuutettu voi tarvittaessa avustaa osapuolia selvittämällä asiaa ja pyrki-mällä edistämään asian sovinnollista ratkaisua 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa sekä tilan-teessa, jossa sopimuksen noudattamisesta aiheutuu kohtuuttomia seurauksia tavarantoimittajalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa sovittuihin maksuaikoihin ja palautuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita 2 a ja 2 f §:ää.

Eduskunnan vastaus EV 267/2022 vp

Helsingissä 7.2.2023

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri